

bij Open Deur 9, september 2022

In gesprek over 'Aan tafel'

Ons leven lang gaan we 'aan tafel'. Voor de dagelijkse maaltijd, om te vergaderen, een spel te spelen of voor een overleg. 'Aan tafel' kunnen we dan ook op verschillende manieren verstaan. Ook in de Bijbel neemt de tafel een plek in. En wist u dat tafels ook een eigen verhaal kunnen hebben? We gaan erover in gesprek.

Inleiding

'Aan tafel!' Ik hoor het mijn moeder nog roepen. Als eenmaal deze kreet klonk, moest je snel zijn. Anders hadden mijn vader en broer de hele pan al op hun bord leeggeschept. Ik zorgde er dus wel voor om snel mijn plekje in te nemen.

- Herinnert u zich hoe het er bij u thuis aan toeging als er gegeten werd? Wat riep uw moeder of vader als de pannen op tafel stonden?
- Was er sprake van een vaste tafelschikking? Herinnert u zich nog wie waar zat?

De mores bij ons aan tafel waren als volgt: mijn moeder schepte op, en mijn vader kreeg als eerste. Tenminste als hij het eten niet al zelf op zijn bord had gekiept. Daarna was mijn broer aan de beurt. De grootste stukken karbonade en de grootste gehaktballen waren daarmee al uitgedeeld. Wat overbleef verdeelde mijn moeder onder mijn zusje, zichzelf en mij.

- Wat waren de mores bij u aan tafel?

Tafel

Tafels zijn er in soorten en maten: eettafels, bijzettafels, tuintafels, campingtafels ... Hoewel je het in eerste instantie niet zou denken, hebben veel tafels een verhaal. Zoals een bijzondere geschiedenis. Kijkt u maar eens naar de tafel in de kerk van Jorwert die is opgebouwd uit 48 objecten met een verhaal (pag. 7). Toch moeten we ook de tafels die bij ons in huis staan niet onderschatten. Er is misschien wel meer over te vertellen dan u in eerste instantie denkt!

- Staat er een tafel in uw woning of kamer? Zo ja, kunt u iets vertellen over deze tafel?
Bijvoorbeeld:

- o Hoe ziet deze tafel eruit?
- o Hoe lang heeft u deze tafel al?
- o Heeft deze tafel ook in een andere woning gestaan?
- o Waar gebruikt u de tafel voor?
- o Van wie heeft u deze tafel gekregen/waar heeft u deze gekocht?
- o Heeft u een bijzondere herinnering waar deze tafel een rol in speelt?
- o (enz.)

Samen eten

In mijn woonplaats bestaat voor ouderen de mogelijkheid om tussen de middag aan te schuiven voor een warme maaltijd. Een team vrijwilligers kookt een gezonde maaltijd (drie gangen) en voor een bescheiden bedrag kun je mee-eten. Er wordt graag gebruik van gemaakt door onze, vaak alleenstaande, plaatsgenoten. Een veelgehoorde reactie is 'dan hoef je tenminste niet alleen te eten'.

- Eet u het liefst samen of vindt u het ook prima om alleen te eten? Wat maakt voor u het verschil?
- Voelt u zich thuis als u bij anderen aan tafel aanschuift?
- Zou u zichzelf 'gastvrij' noemen?

In het verpleeghuis waar ik werkzaam ben, is 'samen eten' min of meer gewenst. Driemaal per dag worden alle bewoners van een afdeling uitgenodigd met elkaar aan tafel te gaan. De reacties daarop verschillen. Er zijn bewoners die het heel gezellig vinden om samen te eten, anderen ervaren door de eetmomenten eenvoudigweg meer structuur in hun dag. Maar er zijn ook mensen die veel moeite hebben met de gezamenlijke eetmomenten. Bijvoorbeeld omdat zij aan tafel zitten bij iemand met eetgewoontes die zij als onsmakelijk of onhygiënisch ervaren. Of omdat zij aan tafel zitten bij iemand die vanwege zijn ziekte veel knoeit of het eten weer uit de mond laat lopen.

- Deelt u eens met elkaar hoe u een dergelijk eetmoment beleeft/zou beleven.

Maaltijd van de Heer

Ook in de kerk wordt vaak 'aan tafel gezeten' ... Nou ja, gezeten wordt er niet altijd. Het gaat dan om de viering van de eucharistie, het 'heilig avondmaal' of 'de maaltijd van de Heer'.

- Bent u bekend met het vieren van de eucharistie, het 'heilig avondmaal' of 'de maaltijd van de Heer'? Zo ja, zou u willen delen wat dit voor u betekent?

Op pag. 3 lezen we: *De allerberoemdste tafel waar Jezus aanzit, is wel die van wat het 'laatste avondmaal' is gaan heten, de laatste keer dat Jezus met zijn leerlingen eet voor hij aan het kruis zal sterven. [...] Die tafel waaraan brood gebroken en wijn gedeeld wordt, is een teken van liefde en verbondenheid, in alle gebrokenheid.*

- Herkent u iets van deze 'liefde en verbondenheid in alle gebrokenheid' als u aan tafel gaat?
- Bekijkt u samen het 'laatste avondmaal' van Raouf Mamedov, zoals te zien op pag. 8 en 9. Deel de gedachten die hierover bovenkomen met elkaar.

De maaltijd op de berg

Jesse de Bruin schrijft over een tekst uit de Bijbel, een tekst van de profeet Jesaja (pag. 12-13).

- Leest met elkaar Jesaja 25:6-8
*Op deze berg richt de HEER van de hemelse machten
voor alle volken een feestmaal aan:
uitgelezen gerechten en belegen wijnen,
een feestmaal rijk aan merg en vet,
met pure, rijpe wijnen.
Op deze berg vernietigt Hij de sluier*

*waarmee alle volken omhuld zijn,
het kleed dat alle volken bedekt.
Voor altijd doet Hij de dood teniet.
God, de HEER, wist de tranen van elk gezicht,
de smaad van zijn volk neemt Hij van de aarde weg
– de HEER heeft gesproken.*

- Deel met elkaar eerste reacties die na het lezen bij u bovenkomen.

We lezen op pag.13: *Het zijn [...] teksten die ons uit liefde voor de aarde en wie haar bewonen een andere, betere wereld voorhouden. Ze beelden uit hoe God een punt op de horizon zet waar we ons aan vast kunnen klampen. Martin Luther King zag voor zich hoe de kinderen van slaven en de kinderen van slavenhouders op een dag samen aan één tafel zouden zitten. Dat was zijn droom. Zo begrepen zijn de woorden van Jesaja een motor van verandering.*

- Denkt u dat er ooit een andere, betere wereld zal komen? En zo ja, welke plek neemt de tafel in die wereld in volgens u?

Jesse de Bruin schrijft tot slot dat deze poëzie niet zozeer begrepen als wel beleefd moet worden: *... aan tafel met mensen die anders zijn dan jij, die je misschien zelfs ongemakkelijk maken. Aan tafel met de Heer, in de kerk of daarbuiten.*

- Heeft u weleens een moment meegemaakt waarin deze poëzie van Jesaja een klein beetje werkelijkheid werd?

Goede bekomst

Veelal wordt een maaltijd ook afgesloten. Zo baden wij als kinderen tot besluit altijd 'Here, dank u voor deze spijzen, amen'.

- Waarmee bent u gewoon een maaltijd af te sluiten? Of hoe deed u dat vroeger? Deel dit met elkaar en besluit daarmee dit gespreksmoment.

Annemarie Roding, geestelijk verzorger bij Careyn, predikant binnen de Protestantse Kerk in Nederland

archief gesprekshandreikingen

Op open-deur.nl/gesprek vindt u alle gesprekshandreikingen bij de nummers van *Open Deur* vanaf januari 2007.